

Sanat Dünyamız

KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ İKİ AYDA BİR YAYIMLANIR SAYI 137 KASIM-ARALIK 2013 ISSN 1300-2740-137 FİYATI 15 TL

PROUST MEHMET RİFAT NURAN TERZİOĞLU
BÜYÜK SERGİLER DOSYASI: DIANA ABOUALI JULIA MORITZ
KAELAN WILSON-GOLDIE NAT MULLER SARAH-NEEL SMITH
STEPHANIE BAILEY SÜREYYA EVREN + FragMENTaTION 10: Gereon Krebber

97713002740137

3.7
9 771300 274002

BU BÖLÜMDE BİENALLERİN VE SÜREGELEN BÜYÜK ÇAPLI ÇAĞDAŞ SANAT ETKİNLİKLERİNİN COĞRAFİ, EKONOMİK, İDEOLOJİK, ENTELEKTÜEL, EĞİTİMSEL VE ESTETİK KOŞULLARININ VE FARKLILIKLARININ KARŞILAŞTIRILMASI VE TARTIŞILMASI AMAÇLANMIŞTIR. BU DOĞRULTUDA, BİR SERİ METİN ARACILIĞIYLA DÜNYADAKİ BİENAL VE BÜYÜK ÇAPLI ETKİNLİKLERİN ARASINDAN ÖNE ÇIKAN BİRKAÇ SIRADIŞI ALTERNATİF MODEL ÜZERİNE ODAKLANDIK: *LAND ART MONGOLIA LAM 360°*, *MARAKEŞ BİENALİ*, *ULUSLARARASI KALANDİYA BİENALİ*, *SHARJAH BİENALİ*, *BOSNA'DAKİ BİENAL PROJESİ D-O ARK UNDERGROUND VE HOME WORKS, BEYRUT*. BU ÖRNEKLER BİENALLERİN VE BÜYÜK ÇAPLI ETKİNLİKLERİN ETKİN VE TEMEL GELİŞİMLERİNİN HARİTASINI, TOPLUMLARIN İHTİYAÇLARIYLA OLAN İLİŞKİLERİNE, SANAT ÜRETİMİ PARAMETRELERİNE, SÜRDÜREBİLİRLİKLERİNE, FONLAMA KOŞULLARINA, ARŞİVLEME GEREKSİNİMLERİNE VE BİLGİ ÜRETİMİ KOŞULLARINA PARALEL OLARAK ORTAYA KOYUYOR. BU BÖLÜMDEKİ METİNLER ÇEŞİTLİ ELEŞTİREL YAKLAŞIMLARLA BU HARİTALARI OKUYOR.

THIS SECTION IS AN ATTEMPT TO COMPARE AND DISCUSS THE DIVERSE GEOGRAPHIC, ECONOMIC, IDEOLOGICAL, INTELLECTUAL, EDUCATIONAL, AND AESTHETICAL CONDITIONS AND DIFFERENCES OF THE BIENNIALS AND ON-GOING BIG SCALE CONTEMPORARY ART EVENTS. ACCORDINGLY, THROUGH A SET OF REVIEWS, WE FOCUSED ON FEW OUTSTANDING ALTERNATIVE MODELS AMONG THE ACCUMULATION OF BIENNIALS AND LARGE SCALE EVENTS ALL AROUND THE GLOBE: *LAND ART MONGOLIA LAM 360°*, *MOROCCO BIENNIAL*, *QALANDIYA INTERNATIONAL*, *SHARJAH BIENNIAL*, *PROJECT BIENNIAL D-O ARK UNDERGROUND*, *BOSNIA AND HERZEGOVINA*, AND *HOME WORKS, BEIRUT*. THESE EXAMPLES MAP INFLUENTIAL AND ELEMENTAL PROGRESSIONS TO DETECT EXPECTATIONS AND ISSUES HOVERING AROUND THE BIENNIALS AND BIG SCALE EVENTS SUCH AS PRODUCING IDEAS AND CONTENT IN SYNCH WITH THE NEEDS OF THE SOCIETIES, CONDITIONS AND PARAMETERS OF ART PRODUCTION, SUSTAINABILITY, FUNDING, THE URGENCY FOR ARCHIVING, AND KNOWLEDGE PRODUCTION. IN THIS VEIN, THIS SECTION REFLECTED ON THEM WITH DIVERSE CRITICAL TONES.

BAŞAK ŞENOVA

Home Works Forum, Beirut, 2013

LÜBNAN'IN BAŞKENTİ BEYRUT'TA 14-26 MAYIS 2013'TE YAPILAN HOME WORKS 6 SERGİ VE ETKİNLİKLERİNİ YAZAR KAELEN WILSON-GOLDIE YORUMLADI.

KAELEN WILSON-GOLDIE

İngilizceden çeviren: Mine Haydaroğlu

Fotoğraflar: Ashkal Alwan Arşivi izniyle

Mayıs ayının ikinci yarısında Beyrut'ta Home Works Forum'un altıncı edisyonu on beş gün boyunca sergiler, konuşmalar, performanslar, film gösterimleri, yürüyüş turları ve başka etkinliklerle devam etti. Lübnan Plastik Sanatlar Derneği Ashwal Alwan tarafından birkaç yılda bir düzenlenen program, halkı, şehrin doğu sınırındaki Beyrut Sanat Merkezi'nden Hamra Sokağı bölgesinin göbeğindeki Babel ve Madina tiyatro salonlarına kadar yedi farklı mekâna çekti. Matthias Lilienthal'ın seyyar X-Apartments projesinin local bir tekrarı sayesinde, Home Works, izleyicileri ellerinde define haritasının küratöryel bir benzeri eşliğinde, Beyrut'un yoğun katmanlı iki kent mahallesinde, Ashkal Alwan'ın deneysel sanat okuluna kaydolmuş (Lilienthal'ın geçen yıl misafir yapımcı olduğu Home Workspace Programı) on dört öğrencinin çalışmalarını bulma göreviyle dolaştırdı. Özel evlerde gösterilen ve her biri sekizer dakikalık bu çalışmalar, her seferinde sayıları ikiyi aşmayacak seyirciler için düşünülmüştü. Home Works'un bu edisyonunda, X-Apartments projesi; şehir merkezinin tam kenarındaki (bölgedeki sınır tanımayan imar planları yüzünden

Home Works Forum, Beirut, 2013

In late May, the sixth edition of the Home Works Forum in Beirut rolled through fifteen days of exhibitions, lectures, performances, screenings, workshops, walking tours, and more. Organized every few years by Ashkal Alwan, the Lebanese Association for Plastic Arts, the program drew people out to seven different venues, from the Beirut Art Center on the eastern edge of the city to the theaters Babel and Madina in the heart of the Hamra Street district. Thanks to a local iteration of Matthias Lilienthal's peripatetic X-Apartments project, Home Works also set viewers loose in two densely layered urban neighborhoods, armed with the curatorial equivalent of a treasure map and tasked with finding the works of the fourteen students enrolled in Ashkal Alwan's experimental art school (the Home Workspace Program, where Lilienthal was the year's resident producer), which were being performed in private homes, eight minutes apiece, for audiences that were never meant to number more than two. For this edition, X-Apartments took up residence in Khandaq al-Ghamiq, a warren of old, derelict buildings that lies just outside the city center (doomed to be overrun by the area's

Tarek El-Ariss
Majnun Strikes Back: Possession,
Incarceration, Drag [Mecnun Karşı Saldırıya
Geçer: Sahip Olma, Hapsedilme, Kadın
Kıyafeti]
Konuşma

Song Ta
Civil Servants [Devlet Memurları]
Sergi görüntüsü

istila edilmeye mahkûm) Khandaq al-Ghamiq'deki eski, metruk binalarda (burada ağırlıklı olarak Şii militanlar Harekat Amal'ın destekçileri yaşıyor) ve Beyrut Nehri'nin uzak yakasındaki eski Ermeni bölgesi Bourj Hammoud'da, kiliselerin, sanayi bölgesinin ve birkaç mülteci kampından kalan dağınık kalıntıların etrafında yapıldı.

Karmaşık ve her an krize meyilli bir şehirde yoğun bir zaman diliminde insanların nasıl hareket edeceğine ve neler göreceğine yapılan bu vurgu, başka bir yerde olsa, sitüasyonist bir egzersiz olarak özetlenebilirdi. Burada ise, deneme, yeniden canlandırma ve geçici adalet nosyonları üzerine çok daha karmaşık, sürekli ve meditatif bir araştırmaya dönüştü; bu nosyonlar cinsiyet, cinsellik ve bedene dair kaynayan çözümlenmemiş sorularla birlikte düşünüldü. Program boyunca Home Works belirli devir açan anları mihenktaşları olarak kullandı; örneğin

Romanya'da Çavuşeskuların düşüşü, Endonezya'daki ordu darbesinde bir milyon insanın ölmesi ve geç 1950'ler ile erken 1960'larda Suriye ve Mısır'ın sonu kötü biten, kısa süreli birliği ve tek devlet oluşu. Programda Filistin, Cezayir, Mozambik, Yugoslavya, Irak ve Suriye'de yıllardır süregelen çatışmalar da yayımlandı. Diğer bir deyişle, Home Works 6, tarihin filtreleri arasından, sanat ve politikaya yaklaşmak için tekrarcı ve anlamlı denemelerde bulundu, yakınlaşmaya çalıştı, mevcut sorunlara geçmişin derslerinden bakmaktan ziyade, onların ilginç bir şekilde kalıcılıkları üzerinden, kaybedilmiş meseleler gibi yetersiz şeyler olmaları üzerinden baktı, hatalı oldukları besbelli ama yine de çekiciler.

Ashwal Alwan 1990'ların ortasında kuruldu. Kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olarak bölgede yaşayan sanatçıların, aktivistlerin ve düşünürlerin dikkate değer miktarda katkısıyla

rampant real-estate development) and is populated (for the most part) by supporters of the Shiite militia Harekat Amal, and Bourj Hammoud, the old Armenian quarter located on the far side of the Beirut River and arranged around churches, industry, and the scattered ruins of several refugee camps.

In another place, this emphasis on how one moves and what one sees during an intense period of time in the life of a complicated, crisis-prone city might have been summed up neatly as a situationist exercise. Here, it played into something far more complex, a sustained and meditative study on notions of trial, re-enactment, and transitional justice, which were taken up for consideration alongside simmering questions of gender, sexuality, and the body. Throughout the program, Home Works made touchstones of certain epochal moments, such as the downfall of the Ceausescus in Romania, the death of a million people in a military coup in Indonesia, and the short-lived union of Syria and Egypt into a single, ill-fated state in the late 1950s, early 1960s. Longstanding conflicts in Palestine, Algeria, Mozambique, Yugoslavia, Iraq, and Syria were also aired. In other words, Home Works 6 took repetitive and meaningful passes at dealing with art and politics through the filters of history, addressing the problems of the present not so much through the lessons of the past but rather through their curious staying power, as inadequate things, like lost causes, that are clearly flawed but magnetic nonetheless.

A non-profit that has always been run with the considerable input of local artists, activists, and thinkers, Ashkal Alwan was established in the mid 1990s to address a different set of problems, such as the loss of public space in the reconstruction boom that followed the end of Lebanon's long

and protracted civil war. For years, Ashkal Alwan organized projects in gardens, along the iconic Corniche that hugs the coastline, and in the various cultural spaces (run-down cinemas, rehabilitated theaters) that once lined Hamra Street. Home Works was founded in 2002 for the explicit purpose of creating a platform for discussion. What was deemed missing from the local art scene at the time was discourse, or more specifically, a place and time to make discourse a public affair, capable of reaching a broad, or at least broader, audience.

Since then, Home Works has become the closest thing Beirut has to a biennial, but because it carries none of the baggage of the form, it has continued to evolve in response to the city's ever-changing needs and circumstances, much like Ashkal Alwan itself. It does not follow a set schedule. It happens when it can and when it is needed. It doesn't so much propose themes as pursue ideas that are already pressing (such as sex, desire, and catastrophe, from Home Works 4), but are then illuminated in distinctly poetic, theoretical, and philosophical ways.

This time around, the failures of the so-called Arab Spring were clearly weighing heavily, particularly given Beirut's uncomfortably close proximity to the civil war in Syria. So too were the failures of the ideologies that had allowed the region's dictators to hold power for so long. In that sense, films such as Mehdi Fleifel's *A WORLD NOT OURS*, performances such as Rabih Mroué's , and experiments with the form of the lecture-performance by Haig Aivazian, Marwa Arsanios, Lara Khaldi and Yazan Khalili returned to old wounds, albeit tenderly. Home Works 6 also kept up a dialogue among disciplines, pitting an archival approach to dance (Boris Charmatz) against a novelist's interest in religious texts (Hoda Barakat)

Rabih Mroue, with Yasser Mroue and Sarmad
Louis / Rabih Mroue; Yasser Mroue ve Sarmad
Louis ile
Riding on a Cloud [Bulutlar Üstünde Gidiş]
Performans

Khalil Rabah
Two Suns in
the Sunset
[Günbatımında
İki Güneş]
Sergi görüntüsü

Marwa Arsanios
Have You Ever
Killed a Bear?
Or Becoming
Jamilia [Hiç
Bir Ayıyı
Öldürdünüz mü?
Ya da Cemile
Olmak]
Konuşma-
Performans

çalışıyor. Lübnan'da yıllarca uzatılan iç savaşın sona ermesinin ardından yeniden inşaat patlaması sırasında kamusal alanların kaybedilmesi gibi, farklı birkaç dizi problem üzerine eğiliyor. Yıllarca, Ashkal Alwan bahçelerde, kıyı sahilini kucaklayan ikonik Corniche'te ve bir zamanlar Hamra Sokağını takip eden çeşitli kültürel mekânlarda (eski sinemalarda, bakımı yapılmış tiyatro salonlarında) projeler düzenledi. Home Works 2002 yılında tartışma platformu yaratma amacıyla kurulmuştu. O dönemde lokal sanat sahnesinde söylem eksikliği olduğu söyleniyordu ya da özellikle konuşmayı, söylemleri, tartışmaları daha yaygınlaştıracak, en azından daha fazla sayıda seyirciye ulaştıran kamusal bir olay haline getirebilecek bir yer ve zamana ihtiyaç duyuluyordu.

O günlerden beri, Home Works, Lübnan'da bienale en yakın bir şey haline geldi, ama bir bienaldeki gibi form gereksinimlerini taşımadığından dolayı, şehrin sürekli değişen ihtiyaçlarına ve koşullarına cevap verecek şekilde sürekli evrimleşiyor; tıpkı Ashkal Alwan'ın kendisi gibi. Kesin bir tarihleme takip etmiyor. Ne zaman yapılabilirse ve ne zaman gerekirse yapılıyor. Temalar önermekten ziyade zaten baskın fikirlerin peşine düşüyor (Home Works 4'te cinsellik, arzu ve katastrof gibi), sonra bunlar bariz bir şekilde şiirsel, kuramsal ve felsefi yollarla aydınlatılıyor.

Bu kez, sözde Arap Baharı'nın başarısızlıkları açıkça ağırlıklıydı, özellikle de Beyrut'un hemen yanındaki Suriye'deki iç savaşa çok yakın olması nedeniyle. Bu anlamda, Mehdi Fleifel'in A WORLD NOT OURS'u [BİZİM OLMAYAN BİR DÜNYA] gibi filmler, Rabih Mroué'nun RIDING ON A CLOUD'u [BULUTLAR ÜSTÜNDE GİDİŞ] gibi performanslar ile Haig Aivazian, Marwa Arsanios, Lara Khaldi ve Yazan Khalili'nin konuşma-performans formundaki deneyler

eski yaraları, yumuşakça olsa da, deşti. Home Works 6, disiplinler arası bir diyalog da sürdürdü; dansa arşivsel bir yaklaşımı (Boris Charmatz), bir romancının dini metinlere ilgisini (Hoda Barakat) ve bir edebiyat kuramcısının kadın elbisesi giyme üzerine yorumunu (Tarek El-Ariss) birbirine kapıştırdı. Ana serginin küratörlüğünü Tarek About El Fetouh yaptı; üç tarihi sergiyi –1955'teki birinci İskenderiye Bienali; 1974'te Bağdat'taki ilk Arap Sanat Bienali ve 1989'da Pekin'deki ilk "Çin/Avangard" sergisi– bu sergilerin katalogların dijital kopyalarının geçici yapılmış mekânın köşelerine sıkıştırılmış olması dışında onlara doğrudan hiçbir referans vermeden "yeniden canlandırmaya" çalışan harika, isim verilmemiş bir çaba. Bu üç kaynağa tek doğrudan selam, sergi mekânının içinde yankılanan silah sesiydi; Roy Samaha'nın videosundan gelen bu ses aynı anda hem bir vaat, hem bir tehdit, hem de tıkanıklıktan çıkmak için gerekli bir sarsıntı gibiydi. ●

and a literary theorist's take on drag (Tarek El-Ariss). Tarek About El Fetouh curated the main exhibition, a wonderful, unnamed effort that sought to creatively "re-enact" three historical exhibitions – the inaugural Alexandria Biennale, in 1955; the first Arab Art Biennial in Baghdad, in 1974; and the "China/Avant-Garde" show in Beijing, in 1989 – without referring to them directly, except by tucking digital copies of their catalogues into the corners of the makeshift space. The only direct nod to the three sources was the sound of a gunshot ringing through the venue, from a video by Roy Samaha, which sounded at once like a promise, a threat, and a necessary jolt for shaking off stagnation. ●